

SXEDIO.Q38

22.2.1988: Ο "ΑΓΝΩΣΤΟΣ" ΓΙΩΡΓΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ
ΕΚΛΕΓΕΤΑΙ ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΚΑΙ ΚΑΘΙΕΡΩΝΕΙ
ΤΟ ΜΑΡΚΕΤΙΓΚ ΣΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΡΕΝΑ

Ο Γιώργος Βασιλείου ήταν ο άνθρωπος που εισήγαγε μια νέα λέξη στην πολιτική ζωή του τόπου: Το Πολιτικό Μάρκετιγκ.

Τον ακολούθησαν οι άλλοι πολιτικοί δυο δεκαετίες αργότερα με την καθιέρωση των εκλογολόγων και συμβούλων (από την Κύπρο και την Ελλάδα) ώστε να γνωρίζουν πως θα εμφανίζονται μπροστά στο λαό και ιδιαίτερα στην τηλεόραση όταν καταργήθηκαν σε μεγάλο βαθμό τα μπαλκόνια και η προεκλογική εκστρατεία διεξαγόταν πλέον από τις τηλεοράσεις.

Οι δημοσιογράφοι που παρέστησαν στην πρώτη δημοσιογραφική διάσκεψη του Γιώργου Βασιλείου, όταν ανάγγειλε την υποψηφιότητα του για την προεδρία το **1987**, έμειναν πραγματικά με το στόμα ανοικτό, καθώς απαντούσε με ευχέρεια στις ερωτήσεις των δημοσιογράφων σε τέσσερις γλώσσες.

Πρώτα ήταν ο ανταποκριτής του Ρωσικού Πρακτορείου Ειδήσεων Τάς.

Ο Γιώργος Βασιλείου του απάντησε στα ρωσικά.

Ακολούθησε ο ανταποκριτής του Γαλλικού Πρακτορείου Ειδήσεων. Το ίδιο. Απάντησε στην ερώτηση του στα γαλλικά.

Ο ανταποκριτής του Ρόιτερ υπέβαλε την ερώτηση του στα Αγγλικά. Ήταν γνωστό ότι μιλούσε αγγλικά.

Όταν όμως ο συντονιστής της δημοσιογραφικής διάσκεψης Κλεάνθης Βάκης έδωσε το λόγο στον αντιπρόσωπο του Κινεζικού Πρακτορείου Ειδήσεων, όλοι οι δημοσιογράφοι ανέμεναν με αγωνία διερωτώμενοι, αν θα απαντούσε στα κινέζικα. Την απορία τους όμως την έλυσε ο κ. Βάκης που μεταξύ σοβαρού και αστείου είπε: " Δεν νομίζω να θέλετε να σας απαντήσει στα κινέζικα....".

Όλοι γέλασαν. Και ο Γιώργος Βασιλείου περιορίστηκε να απαντήσει στα Ελληνικά εντυπωσιάζοντας τους πάντες για την πολυγλωσσία του.

Στη διάσκεψη δεν υπήρχαν, ωστόσο, γερμανοί ή ούγγροι δημοσιογράφοι. Γιατί ο Γιώργος Βασιλείου μπορούσε να τους δώσει απαντήσεις και στη γλώσσα τους....

Ο Γιώργος Βασιλείου γεννήθηκε στην Αμμόχωστο στις **20 Μαΐου 1931**, αλλά έδωσε το γύρο της Κύπρου και του κόσμου μέχρι να καταλήξει στην προεδρία της Δημοκρατίας.

Γονείς του τα στελέχη της Αριστεράς Βάσος και Φωφώ Βασιλείου.

Ο Γιώργος Βασιλείου, είναι ένας από τους πιο πολύγλωσσους κυπρίους πολιτικούς: Μιλά ικανοποιητικά έξη γλώσσες: Αγγλικά, γαλλικά, γερμανικά, ρωσικά, ουγγρικά και φυσικά ελληνικά.

Εμάθε τις ξένες γλώσσες στη διάρκεια των σπουδών του σε τέσσερις πόλεις της Ευρώπης: Βιέννη και Γενεύη, όπου σπούδασε ιατρική μεταξύ των ετών **1948-50**, Βουδαπέστη (**1951-57**) όπου σπούδασε οικονομικά και Λονδίνο όπου δούλεψε σαν οικονομολόγος και ειδικεύθηκε στο Μάρκετιγκ.

Ξεκίνησε σαν φτωχόπαιδο και θεωρείτο ως ο πλουσιώτερος Κύπριος πολιτικός.

Ο πατέρας του Βάσος Βασιλείου, στέλεχος του αριστερού κινήματος το **1931**, όταν ο Γιώργος ήλθε στον κόσμο, ήταν γιατρός και η μητέρα του Φωφώ κι' αυτή στέλεχος του ιδίου Κινήματος, εγκαταστάθηκαν την περίοδο εκείνη στην Ελλάδα.

Ο Γιώργος ήταν τότε μόλις δυο χρονών.

Μετά την κατάρρευση του ελληνικού μετώπου κατά το Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο η οικογένεια Βασιλείου ήλθε στην Κύπρο και εγκαταστάθηκε πρώτα στον Κάμπο, το χωριό του πατέρα του, και μετά στην Πάφο.

Ο Γιώργος σε ηλικία **15** χρονών γράφτηκε στη έκτη τάξη του Γυμνασίου παρ' όλο που ο δάσκαλος του

δεν το ενέκρινε γιατί δεν γνώριζε Αγγλικά.

Ο πατέρας του σαν γιατρός επιστρατεύθηκε στα Πολεμίδια και ο Γιώργος κατέληξε τελικά στο Γυμνάσιο της Λεμεσού, όπου η άφιξη ενός γυμνασιάρχη προκάλεσε τις αντιδράσεις του νεαρού Γιώργου και των συμμαθητών του, γιατί ήταν πολύ σκληρός. Εξ αιτίας της κινητοποίησης αυτής τελικά ο Γιώργος επέστρεψε στην Πάφο και σαν τέλειωσε το Γυμνάσιο κατέληξε στην Αμερικανική Ακαδημία Λάρνακας για ένα χρόνο όπου βελτίωσε τα αγγλικά του.

Τον Αύγουστο του **1948** άρχισε ιατρικές σπουδές στη Γενεύη, και στις αρχές του **1949** έμεινε χωρίς τους γονείς του οι οποίοι πήγαν στο Παρίσι και από εκεί στο Βουνό στην Ελλάδα μαζί με τους αντάρτες κατά τον εμφύλιο.

Με το τέλος του εμφυλίου ο πατέρας του κατέληξε στη Σοβιετική Ένωση όπου έμεινε μέχρι το **1960** μια και οι Αγγλοι δεν του επέτρεπαν να επιστρέψει στην Κύπρο.

Η Μητέρα του κατέληξε στη Βουδαπέστη και μια και ο νεαρός Γιώργος δεν είχε τα μέσα για να ζήσει στη Βιέννη όπου βρέθηκε κοντά σε ένα θείο του, έφυγε για τη Βουδαπέστη για να συναντήσει τη μητέρα του.

Εκεί προσλήφθηκε σε εργοστάσιο και δούλεψε σαν τορναδώρας, ενώ πρόσφερε τις ιατρικές του γνώσεις στους τραυματίες αντάρτες και έκαμνε το διερμηνέα μια και γνώριζε αγγλικά, γαλλικά και γερμανικά.

Στο εργοστάσιο ο Γιώργος άρχισε να νιώθει ότι δεν τον συγκινούσε πια η ιατρική και ήθελε να ασχοληθεί με την παραγωγή. Πήρε υποτροφία και σπούδασε οικονομικά και όπως είπε δεν το έχει μετανοιώσει.

Σαν τέλειωσε έφυγε για το Λονδίνο όπου δούλεψε για ένα διάστημα ως πωλητής Εγκυλοπαιδειών και σε άλλες μικροεργασίες, ενώ παράλληλα σπούδαζε οικονομικά και ειδικεύθηκε στο Μάρκετινγκ.

Γύρισε στην Κύπρο το **1962** και το **1966** νυμφεύθηκε την Αντρούλα Γεωργιάδη από την οποία απέκτησαν τρία παιδιά: Τη Φωφώ, τον Ευέλθοντα και τη

Βάσω.

Στο διάστημα αυτό ίδρυσε το Κέντρο Ερευνών Μέσης Ανατολής (ΚΕΜΑ) το οποίο ασχολήθηκε με δημοσκοπήσεις και έρευνες αγοράς στην Κύπρο και τη Μέση Ανατολή- κάτι πολύ πρωτότυπο για την εποχή καθιερώνοντας στη συνέχεια τις δημοσκοπήσεις.

Ήταν μια περίοδος που τέτοια θέματα ήταν πρωτοποριακά για την κυπριακή αγορά και την αγορά της Μέσης Ανατολής. Ωστόσο με την πάροδο του χρόνου το ΚΕΜΑ επιβλήθηκε και σιγά, σιγά επεκτάθηκε φθάνοντας στο σημείο να ιδρύσει γραφεία σε μια δεκάδα χωρών και να έχει εκατοντάδες υπαλλήλους.

Η ενασχόληση του στον τομέα της οικονομίας τον κατέστησε γνωστό ανάμεσα στους ξένους οικονομικούς κύκλους με αποτέλεσμα να καταστεί για μεγάλο χρονικό διάστημα ο μοναδικός Κύπριος που προσκαλείτο στο Νταβός της Ελβετίας στις ετήσιες συενδρίες των διεθνούς κύρους οικονομολόγων.

Η συνεχής του δράση τον βοήθησε ώστε να αποκτήσει μεγάλη οικονομική επιφάνεια και οι ξένοι και κύπριοι τον θεωρούσαν τουλάχιστον στα τέλη της δεκαετίας του **1980** ως πολυεκατομμυριούχο.

Αυτό όμως δεν εμπόδισε το ΑΚΕΛ να τον επιλέξει για υποψήφιο του στις προεδρικές εκλογές του **1988**.

Ο ίδιος είχε ερωτηθεί για το θέμα της παρουσίας του κατά τη διάρκεια της προεκλογικής εκστρατείας κατά τις εκλογές του **1988**, όταν κατήλθε ως ανεξάρτητος υποψήφιος με την υποστήριξη του ΑΚΕΛ- Αριστερά.

Απάντησε:

"Δίχως να θέλω να θεωρώ ότι η λέξη εκατομμυριούχος είναι κακή και ότι είναι κακό να είναι ένας, με τη σωστή έννοια της λέξης, όπως το εννοείτε, ότι δηλαδή ενός ανθρώπου που πράγματι έχει τόσα λεφτά που δεν ξέρει τί να τα κάνει, απέχω πάρα πολύ από του να είμαι εκατομμυριούχος. Η πραγματικότητα όσον αφορά την οικονομική μου επιφάνεια είναι ότι σαν άτομο δούλεψα τρομερά σκληρά όλα αυτά τα **25** χρόνια που είμαι στην Κύπρο... Το ότι σαν αποτέλεσμα αυτού υπάρχει μια οικονομική

αναγνώριση δεν νομίζω ότι είναι μειονέκτημα".

Ο Γιώργος Βασιλείου ξάφνιασε τους πάντες όταν ανακοίνωσε την υποψηφιότητά του για την Προεδρία. Κι' αυτό γιατί ήταν μεταξύ των προσώπων εκείνων που το **1988** εργάζονταν στα παρασκήνια για την υπόδειξη του πρώην βουλευτή και υπουργού Γιώργου Ιωαννίδη ως ανεξάρτητου υποψηφίου.

Όταν λίγο μετά την ανακοίνωση της υποψηφιότητάς του το ΑΚΕΛ τάχθηκε υπέρ του δήλωσε: "Τώρα θα πρέπει να θεωρούμαι ο σίγουρος Πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας".

Και πραγματικά δεν έπεσε έξω και κατόρθωσε με σκληρή δουλειά, κι' αφού όργωσε όλη την Κύπρο να εξασφαλίσει την υποστήριξη της πλειοψηφίας του Κυπριακού λαού και να αναδειχθεί Πρόεδρος νικώντας στο δεύτερο γύρο τον παλαιό πολιτικό του αντίπαλο Γλαύκο Κληρίδη.

Στη διάρκεια της προεκλογικής του εκστρατείας το **1988** ο Γιώργος Βασιλείου έρριξε το σύνθημα της αλλαγής και πέτυχε στην αρχή να υποσκελίσει τους άλλους δυο παλαιοπολιτικούς Σπύρο Κυπριανού και Βάσο Λυσσαρίδη, στον πρώτο γύρο.

Στη δεύτερη αναμέτρηση στις **22** Φεβρουαρίου **1988** νίκησε και τον άλλο του αντίπαλο του της παλιάς φρουράς, το Γλαύκο Κληρίδη, εξασφαλίζοντας το **51.63%** των ψήφων ή **167.843** ψήφους.

Σ' αυτή την αναμέτρηση ο Γιώργος Βασιλείου έτυχε της υποστήριξης του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ, ενώ το ΔΗΚΟ και η Ένωση Κέντρου του Τάσσου Παπαδόπουλου είχαν καλέσει τους οπαδούς τους να ψηφίσουν κατά συνείδηση.

Ο Γιώργος Βασιλείου έμεινε στην Προεδρία για πέντε χρόνια, προώθησε το Κυπριακό δυναμικά, ανέμειξε ενεργά τις Ηνωμένες Πολιτείες και ιδιαίτερα το Συμβούλιο Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών στις προσπάθειες και κατάφερε με τις συνεχείς επαφές του ο τότε πλανητάρχης Τζορτζ Μπους να τον φωνάζει με το μικρό του όνομα "Τζορτζ".

Ταυτόχρονα πέτυχε ο Γενικός Γραμματέας των Ηνωμένων Εθνών Μπούτρος Γκάλι να ετοιμάσει μια

σειρά από προτάσεις που έγιναν γνωστές ως Δέσμη Ιδεών Γκάλι.

Ο ίδιος θεωρούσε τη Δέσμη σαν δική του επιτυχία και ως τη βάση για συζήτηση του Κυπριακού.

Όμως οι αντίπαλοι του είχαν αντίθετη γνώμη ή χρησιμοποίησαν τη Δέσμη εναντίον του.

Ετσι επιδίωξε ανανέωση της θητείας του το **1993** βρέθηκε μπροστά σε μια ομοβροντία κατηγοριών ότι είχε δεχθεί την Δέσμη σαν βάση για λύση και όχι σαν βάση για συζήτηση.

Το ΔΗΚΟ και η ΕΔΕΚ δεν ήθελαν να ακούσουν για τη Δέσμη και στράφηκαν ανοικτά εναντίον του.

Ετσι στην αναμέτρηση με το Γλαύκο Κληρίδη που ακολούθησε και πάλι στο δεύτερο γύρο των εκλογών στις **14** Φεβρουαρίου **1988** το ΔΗΚΟ τάχθηκε υπέρ του Κληρίδη ενώ η ΕΔΕΚ άφησε τους ψηφοφόρους της να ψηφίσουν κατά συνείδηση.

Παρά τον πόλεμο και το γεγονός ότι αγωνιζόταν ουσιαστικά μόνος του με το ΑΚΕΛ, ο Γιώργος Βασιλείου κατόρθωσε να φθάσει πολύ κοντά στο **50 %** των ψήφων. Ωστόσο, δεν ήταν αρκετοί για να του ανανεώσουν τη θητεία και αυτή τη φορά ήταν η σειρά του Γλαύκου Κληρίδη να ανέλθει στην προεδρία με **178,945** ψήφους ή **50,31%**.

Σ' αυτή την αναμέτρηση ο Γιώργος Βασιλείου εξασφάλισε **176,761** ψήφους ή **49,69%**.

Εκτοτε ο Γιώργος Βασιλείου προχώρησε στην ίδρυση δικού του Κόμματος, των Ελευθέρων Δημοκρατών, το οποίο αργότερα συνενώθηκε με το ΑΔΗΣΟΚ και σχημάτισαν το Κόμμα των Ενωμένων Δημοκρατών.

Στις εκλογές του **1996** κατόρθωσε να εξασφαλίσει ένα ποσοστό γύρω στο **5%** και να μπει στη Βουλή τόσο ο ίδιος όσο και η σύζυγος του Ανδρούλα Βασιλείου.

Ο Γιώργος Βασιλείου έβαζε, όπως λέγει μια κυπριακή φράση "το Κάππα κάτω" και δεν θεωρούσε ότι επειδή είχε διατελέσει πρώην πρόεδρος έπρεπε να παραμείνει στην απραξία.

Ετσι αποδέχθηκε να υπηρετήσει δυο τουλάχιστον προέδρους με αποφασιστικότητα. Πρώτα τον Γλαύκο Κληρίδη ο οποίος του ανέθεσε το **1998** τη θέση του διαπραγματευτή για ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση που στέφθηκε με επιτυχία δέκα σχεδόν χρόνια αργότερα και τον Δημήτρη Χριστόφια που ανέλαβε επικεφαλής μιας από τις Ομάδες Εργασίας που διόρισε κατά την έναρξη των συνομιλιών με τον Μεχμέτ Αλί Ταλάτ.

Σημαντική ήταν και η θέση που ανέλαβε η σύζυγος του Αντρούλα Βασιλείου η οποία ανέλαβε ως η πρώτη κυπρία Επίτροπος της Εϋρωπαϊκής Ένωσης στον τομέα της Υγείας διαδεχόμενη τον Μάρκο Κυπριανού, μετά την εκλογή του Δημήτρη Χριστόφια το **2008**.

Μια από τις πρώτες ενέργειες του Γιώργου Βασιλείου ήταν να συγκαλέσει το Εθνικό Συμβούλιο ενόπιον του οποίου έθεσε επιτακτικά την ανάγκην ετοιμασίας συγκεκριμένων προτάσεων που θα υποβάλλονταν στα Ηνωμένα Έθνη και στην τουρκική πλευρά ώστε να αρχίσουν διακοινοτικές συνομιλίες με την ελπίδα να επιτύχει λύση του Κυπριακού "χθες" όπως συνήθιζε να λέγει...

Οι προτάσεις που έγιναν γνωστές ως "οι προτάσεις του **1989**" ετοιμάστηκαν και υποβλήθηκαν στις **30** Ιανουαρίου **1989**.